

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد»

مقدمه

موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۵ به تصویب هیئت وزیران رسیده است. این موافقتنامه در تهران و در دو نسخه در تاریخ ۱۹ ژانویه سال ۲۰۱۶ میلادی برابر با ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ هجری شمسی به زبان‌های فارسی، اسلواک و انگلیسی تنظیم شده است. در صورت بروز اختلاف در تفسیر مفاد آن، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

مبنای قانونی ارائه این لایحه از سوی دولت، ماده (۱۶۸) قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم است که به موجب آن، دولت می‌تواند برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات راجع به درآمد و دارایی مؤدیان با دولت‌های خارجی موافقتنامه‌های مالیاتی منعقد و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی، به مرحله اجرا بگذارد.

لازم به ذکر است پیش از انقلاب اسلامی، ایران تنها با کشورهای فرانسه و آلمان موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف امضا کرده بود، اما در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی و علی‌الخصوص در سال‌های اخیر (از سال ۱۳۷۶ تا به حال) چندین مورد موافقتنامه از این نوع با دیگر کشورها از جمله اسپانیا، اندونزی، ایتالیا، بحرین، بلغارستان، سودان، تاجیکستان، زیمبابوه، رومانی، الجزایر، صربستان و... در مجلس مورد بررسی و تصویب قرار گرفته است.

اطلاعاتی در خصوص کشور اسلواک

جمهوری اسلواک با مساحت ۴۹,۰۳۴ کیلومتر مربع و حدود ۵,۴۱۷,۰۰۰ نفر جمعیت در اروپای مرکزی واقع می‌باشد. این کشور با پنج کشور اروپایی اتریش، جمهوری چک، مجارستان، لهستان و اوکراین مرز مشترک دارد. این همجواری با پنج کشور اروپایی به‌عنوان راه ترانزیت جنوب غربی قاره اروپا و جمعیت باسواد و دارای مهارت‌های فنی، استعداد صنعتی پایه در سطح بالا و تولید ناخالص داخلی ۱۰۰ میلیارد دلاری در سال نشان‌دهنده توان بالای اقتصادی این کشور است که توانست پس از کسب استقلال سریعاً به پیشرفت‌های اقتصادی روزافزون دست بیابد.

واحد پول جمهوری اسلواک یورو می‌باشد. تولید ناخالص ملی این کشور در سال ۲۰۱۴ بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار بوده که از رشد ۲/۳۵ درصدی برخوردار است. نرخ تورم ۰/۷ درصد (که تقریباً نزدیک به صفر است) و درآمد سرانه جمهوری اسلواک در سال ۲۰۱۴ نزدیک به ۱۸,۴۷۹ دلار بوده است.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۶۷

شماره چاپ:

۱۸۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۵/۲۶

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفاتر: مطالعات بخش عمومی
مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۵۰۴۸

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۷/۱۱

مهمترین اقلام صادراتی جمهوری اسلواک به جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی (به ترتیب اهمیت):

اتومبیل‌های سواری و کورسی و سایر وسائط نقلیه، مانیتورها و پروژکتورها، دستگاه‌های گیرنده برای تلویزیون، دستگاه‌های تلفن، لوازم یدکی وسائط نقلیه، نفت و روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری، رولبرینگ و بلبرینگ، انواع کمپرسورها، وسائط نقلیه با حجم ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۵۰۰ سی سی بجز آمبولانس و هیبریدی و نمایشگرهای دارای قدرت برنامه‌ریزی.

مهمترین اقلام وارداتی جمهوری اسلواک از جهان در سال ۲۰۱۴ میلادی (به ترتیب اهمیت):

اجزا و قطعات وسایل نقلیه موتوری، رادیو، تلفن و شبکه‌های بی‌سیم، نفت خام، گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل، اتومبیل سواری و سایر وسائط نقلیه، وسایل دارای کریستال مایع، دارو، محصولات نورد شده از آهن یا فولاد غیرممزوج.

مراودات اقتصادی ایران و اسلواک

حجم مبادلات اقتصادی ایران و اسلواک در سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۳ به شرح جدول ذیل بوده است. دلیل عمده کاهش حجم مبادلات اقتصادی دو کشور طی سال‌های اخیر ناشی از اعمال تحریم‌های نفتی و بانکی بوده است.

(میلیون دلار)

جدول وضعیت تراز تجاری و حجم مبادلات میان ایران و اسلواک

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
صادرات	۵/۶	۷/۲	۲	۵	۵	۵
واردات	۱۰/۹	۱۱/۲	۹/۹	۷/۷	۶	۵
تراز تجاری	-۵/۳	-۴	-۷/۹	-۲/۷	-۱	۰
حجم مبادلات	۱۶/۵	۱۸/۴	۱۱/۹	۱۲/۷	۱۱	۱۰

مأخذ: سایت سازمان توسعه تجارت www.tpo.ir

مهمترین اقلام صادراتی ایران به جمهوری اسلواک: ماشین‌آلات و دستگاه‌ها برای قنادی یا تولید شکلات، انواع پسته، انگور خشک شده تیزابی، خرما.

مهمترین اقلام وارداتی ایران از جمهوری اسلواک: مولدهای گاز هوا یا گاز آب، مولدهای گاز استیلن، قطعات قفل‌ها، اکسید منیزیم، ظروف شیشه‌ای تزئینات داخلی، فیلم‌های مورد مصرف در تصویربرداری پزشکی، سیم و کابل، ماشین‌های خودکار داده‌پردازی، محصولات نورد شده از آهن یا فولاد.

موضوع لایحه

لایحه موافقتنامه مذکور که به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و فرار مالیاتی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلواک منعقد شده، دارای یک مقدمه توجیهی، یک ماده واحده، یک تبصره و ۲۸ ماده است.

اهداف لایحه

۱. گسترش همکاری‌های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک.

۲. لزوم اتخاذ تدابیر قانونی برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف از اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در هریک از دو کشور.
۳. ایجاد تسهیلات و تمهیدات لازم به منظور تضمین تداوم فعالیت‌های اقتصادی.
۴. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت.

بررسی مفاد لایحه

طبق این موافقتنامه دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلواک، درخصوص اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات بر درآمد و موارد ذیل با یکدیگر توافق کردند:

۱. تعیین اشخاص مشمول موافقتنامه؛ ماده (۱).
۲. مالیات‌های موضوع موافقتنامه که شامل مالیات بر کل درآمد یا اجزای درآمد از جمله مالیات بر درآمد حاصل از نقل و انتقال اموال منقول یا غیرمنقول، مالیات بر کل مبالغ دستمزد یا حقوق پرداختی توسط مؤسسات و همچنین مالیات بر افزایش ارزش سرمایه است؛ ماده (۲).
۳. تعریف اصطلاحات مورد نیاز؛ مواد (۳)، (۴) و (۵).
۴. تعیین موارد مشمول مالیات بر درآمد حاصل از اموال غیرمنقول، ماده (۶)، درآمدهای تجاری، ماده (۷)، درآمد حاصل از حمل و نقل بین‌المللی، ماده (۸)، مؤسسات شریک، ماده (۹)، سود سهام، ماده (۱۰)، هزینه‌های مالی، ماده (۱۱)، حق امتیازها، ماده (۱۲)، عواید سرمایه‌ای، ماده (۱۳)، درآمد حاصل از استخدام، ماده (۱۴)، حق الزحمه مدیران، ماده (۱۵)، درآمد هنرمندان و ورزشکاران، ماده (۱۶)، حقوق بازنشستگی، ماده (۱۷)، خدمات دولتی، ماده (۱۸)، مدرسین، محصلین و محققین، ماده (۱۹)، سایر درآمدها، ماده (۲۰).
۵. آیین حذف مالیات مضاعف؛ ماده (۲۱).
۶. اشاره به رعایت موارد عدم تبعیض؛ ماده (۲۲).
۷. آیین‌نامه توافق دوجانبه؛ ماده (۲۳).
۸. تبادل اطلاعات در راستای اجرای توافقنامه؛ ماده (۲۴).
۹. نحوه اجرای مقررات در مورد اعضای هیئت‌های نمایندگی و مأموریت‌های سیاسی و مناصب کنسولی؛ ماده (۲۵).
۱۰. محدودیت مزایا؛ ماده (۲۶).
۱۱. نحوه لازم‌الاجرا شدن موافقتنامه؛ ماده (۲۷).
۱۲. نحوه فسخ موافقتنامه؛ ماده (۲۸).

پیشنهاد‌های اصلاحی

به نظر می‌رسد اعمال برخی اصلاحات جزئی به شرح ذیل در متن موافقتنامه می‌تواند از بروز برخی مشکلات احتمالی در آینده جلوگیری کند.

۱. در بند «۴» ماده (۲) برای جلوگیری از بروز اختلاف‌نظرهای احتمالی پیشنهاد می‌شود بازه زمانی معین و مشخصی برای اطلاع‌رسانی هریک از کشورهای متعاقد نسبت به تغییرات به وجود آمده در قوانین مالیاتی کشور خود تعیین گردد.
۲. ادبیات بند «۱» ماده (۲۲) واضح و رسا نیست.

جمع‌بندی

ضرورت و نیاز به ارتقای توجه به مناسبات سیاسی و اقتصادی بین کشورها ایجاد می‌کند تا به اشکال مختلف از جمله امضای توافقنامه دوطرفه، زمینه گسترش راهکارهای دوجانبه فراهم گردد. از همین روی جمهوری اسلامی ایران نیز درصدد است تا با امضای این موافقتنامه‌ها روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای مختلف تحکیم بخشد. بدیهی است اجرای این موافقتنامه در صورتی که از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران مطابق با مصالح اقتصادی کشور باشد، می‌تواند آثار اقتصادی و سیاسی مطلوبی برای کشور به‌همراه داشته باشد که از جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱. تشویق و تسهیل روابط اقتصادی و بازرگانی،
۲. تحکیم بخشیدن به حسن روابط سیاسی،
۳. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دولت‌ها،
۴. اشتغالزایی،
۵. جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف،
۶. پیشگیری از تعارض قوانین مالیاتی و کاهش دعاوی فرار مالیاتی.

